

Leden až květen 2021 v Zátocě nosatých opic

První polovina roku 2021 je i v Balikpapanském zálivu silně poznamenána pandemií Covid-19. Shromáždění lidí je stále omezené, vzdělávací program na školách je už druhým rokem pozastavený a kampaně i vyjednávání s místními úřady probíhají často jen online. Klíčovými případy začátku roku jsou stížnost na společnost First Resources Ltd. u Kulatého stolu pro udržitelný palmový olej (RSPO) a probíhající vyhlášení nové mořské rezervace v Balikpapanském zálivu, která je již v tuto chvíli zanesena v novém územním plánu.

1. Indonéský tým postupně přebírá zodpovědnost za projekt

V několika posledních letech probíhá postupné předávání zodpovědnosti za program v Zátocě nosatých opic indonéskému týmu, včetně reportování. Vloni začal náš místní tým připravovat pravidelné zprávy (které právě čtete) a v tomto roce sepsal i první výroční zprávu (za rok 2020). Příprava první výroční zprávy znamenala dlouhou sérii revizí, koordinačních telefonátů a úprav, které se protáhly až do druhé poloviny roku. Vznikne tak nakonec až dvouletá zpráva za období 2020-2021. I přes pomalý postup však jde o další krok, kterým náš místní tým, tvořený často nadšenci bez formálního vzdělání v oboru ochrannářského managementu, postupuje k budování profesionality.

Yolanda má již druhým rokem na starost psaní měsíčních a nyní už i výročních zpráv

2. Vzniká nové kurikulum environmentální výchovy

Školy kolem pobřeží Balikpapanského zálivu zůstávají od března 2021 kvůli pandemii Covid-19 zavřené. Podle posledních informací se sice měly školy v zálivu už v červenci otevírat, k tomu ale nakonec nedošlo. Času využíváme alespoň k přípravě nového kurikula environmentální výchovy. Na tom se velkou měrou podílí náš český tým. Doposud jsme pracovali s kurikulem, které

bylo původně vypracováno pro Karibskou oblast a následně adaptováno pro výchovu dětí v Indonésii. Zaměřovalo se tedy především na obecnější otázky poznávání a ochrany mořského pobřeží. Naše nové kurikulum se bude věnovat i konkrétním otázkám ochrany přírody v Balikpapanském zálivu i v bezprostředním okolí škol. Rozšířili jsme i věkové spektrum dětí, kterým je program určený. Doposud jsme se věnovali především dětem od 10 let až po ukončení střední školy. Od letošního roku budeme pravidelně pracovat s dětmi už od mateřských škol, tedy od věku 5-6 let. Prozatím zpracováváme dvě témata nového kurikula - palmový olej a nakládání s odpadem. Téma palmového oleje je velmi důležité pro děti, vyrůstající v prostředí, které je pěstováním a zpracováním této plodiny tolik poškozené. Děti se budou učit zásadám zdravého stravování, které mimo jiné zahrnuje i omezení spotřeby palmového oleje. Vyzkouší so přípravu několika jednoduchých zdravých jídla bez smažení na oleji. V rámci tématu nakládání s odpady se pak budou učit principům recyklace a snižování produkce odpadu v každodenním životě. Také tým, který se po skončení pandemie bude věnovat vzdělávání na školách, se rozrůstá. Přibýlo v něm několik mladých profesionálních učitelů. Po skončení pandemie se rozšíří se i oblast našeho působení, a to na trojnásobek rozlohy oblasti i počtu škol.

3. Třetí ročník soutěže ve vaření bez palmového oleje proběhl online

Také letos jsme v Balikpapanském zálivu slavili 1. únor jako mezinárodní den bez palmového oleje, abychom tak veřejnost upozornili na negativní dopad šíření plantáží a rafinerií palmového oleje na stav zdejších přírodních ekosystémů. V předchozích dvou letech jsme ve městě Balikpapan pořádali soutěž ve vaření jídel, připravených ohleduplně k přírodě a životnímu prostředí. To ale letos během pandemie možné nebylo. Soutěž proto proběhla online, ovšem tak, aby měli porotci možnost soutěžní recepty opravdu ochutnat. Nový formát umožnil účast kuchařů z celé Indonésie, bylo jich celkem jedenáct. Ti připravili instruktážní video, ve kterém jídlo připravují. Porotci v Česku pak podle videa a receptu připravili, ochutnali a zhodnotili stejná jídla. Hodnotili chuť, srozumitelnost receptu, ale také to, nakolik recepty odpovídaly principům zdravého a environmentálně zodpovědného stravování. Hlavní cenu získalo rybí saté se zeleninou. Autorka receptu, paní

LOMBA MEMASAK
Makanan Sehat Dan Ramah Lingkungan

Kompetisi ini telah dilaksanakan selama tiga tahun berturut-turut dari tahun 2018 hingga 2020 di Balikpapan, Kalimantan Timur, dalam rangka memperingati 1 Februari sebagai Hari Bebas Kelapa Sawit Internasional. Namun tahun ini berbeda. Dikarenakan pandemic Covid-19, peserta tidak bisa berkumpul dan memasak bersama. Kompetisi tahun 2021 akan memiliki aturan yang berbeda, peserta akan mengirimkan resep masakan. Resep akan dievaluasi oleh panitia di Eropa, panitia di eropa akan memasak makanan sendiri, berdasarkan resep yang telah dikirimkan oleh masing-masing peserta.

Cara mengikuti lomba :

1. Peserta mengisi formulir pendaftaran / link atau hubungi Contact Person
2. Peserta memasak makanan dari rumahnya sendiri.
3. Peserta membuat dokumentasi foto / video proses memasak dan menuliskan resep makanan.

Tahap penilaian:

1. Panitia di Eropa akan memasak berdasarkan resep peserta.
2. Panitia kemudian menilai rasa makanan, kejelasan dan kelengkapan resep, serta apakah makanannya sehat dan ramah lingkungan.

Batas waktu :

Pendaftaran: 3 - 10 Januari 2021
Pengumpulan resep dan dokumentasi : 1 - 31 Januari 2021
Pengumuman pemenang: 28 Februari 2021

Hadiah :

Hadiah pertama	Rp. 1.500.000
Hadiah kedua	Rp. 750.000
Hadiah ke-3	Rp. 500.000

Vítězný recept letošní kuchařské soutěže, rybí saté se zeleninou

soutěže se osvědčil natolik, že jej zachováme i v příštích letech, bez ohledu na další vývoj pandemie.

Eeng, kuchařka z Balikpapanu, se této soutěže účastní už třetím rokem. Druhou cenu si odnesly lektorky Novi a Syifa z programu Kukang Rescue Program, které se zdravým receptům naučily díky přípravě vzdělávacího programu pro děti na Sumatře. Umístily se před několika profesionálními kuchaři, kteří se vaří výborně, ale princip environmentálně zodpovědného stravování je pro ne ještě stále hodně nový a teprve si ho pomalu osvojují, tak jako v minulých letech paní Eeng. Nový online formát kuchařské

4. Nový tým začíná monitorovat silnici k ostrovu Balang

Most přes ostrov Balang byl po dlouhá léta nejničivějším stavebním projektem v Balikpapanském zálivu. Kontroverzním zůstává i nadále, i když ho na první příčce vystřídal plán na přesun hlavního

města Indonésie do horní části zálivu. Konstrukce mostu již dnes stojí, skutečný problém však teprve přijde v podobě spojovací silnice, která protne lesy mezi pobřežím a vnitrozemím a zpřístupní je nejrůznějším lidským aktivitám. Stavba silnice prozatím nepokračuje vzhledem ke konfliktu developera a spekulantů s pozemky. Ochranařská komunita proti stávajícímu plánu nadále protestuje. I když už je jasné, že silnice nakonec vybudována bude, snažíme se prosadit alespoň její méně destruktivní variantu, která by zahrnovala dlouhý tunel pod nejcennější částí pralesa. Byl by tím zachován alespoň jeden z koridorů, které pro divoká zvířata spojují vnitrozemí s pobřežím. Náš právní tým však bohužel nenašel cestu, jak efektivně ovlivnit rozhodnutí provinční vlády, která při plánování silnice nebere k ochraně přírody doposud žádný ohled. Vytvořili jsme tedy prozatím alespoň tým, který bude do budoucna sledovat situaci přímo v terénu. První hlídka proběhla v květnu. Terén však zůstává zvláště za deště poměrně nepřístupný a nový tým je prozatím nezkušený, takže se ještě nedaří situaci kontrolovat tak často, jak bychom si přáli.

5. Po stížnosti k RSPO byla pozastavena výstavba rafinerie palmového oleje

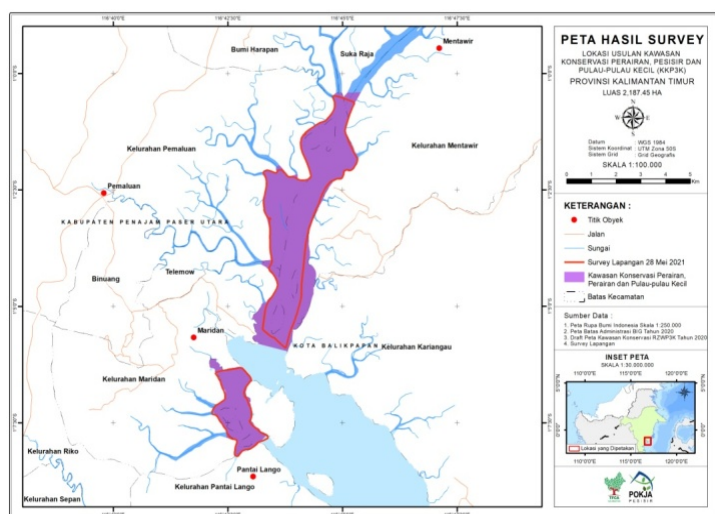
V lednu 2020 bylo zničeno rozlehlé území ochranařsky cenných pobřežních pralesů v centrální části zálivu. Důvodem je plán na vybudování rafinerie palmového oleje společností PR Wahana Prima Sejati, která je součástí gigantické nadnárodní společnosti First Resources Ltd. Zničením tohoto lesa společnost porušila závazky o environmentálně udržitelném způsobu produkce palmového oleje. Koalice Palm Oil Watch International (POWI) proto podala stížnost ke Kulatému stolu pro

udržitelnou produkci palmového oleje (RSPO). Jednání, které následovalo, bylo vleklé a umožnilo korporaci zničit ještě větší část území. Nakonec však RSPO přeci jen vydalo nařízení k pozastavení veškerých stavebních aktivit. V květnu z odlesněné koncese zmizely všechny těžké stroje a kromě hlídače místo opustili i všichni zaměstnanci. Nyní probíhají další jednání o náhradě způsobené škody, a to opět velmi zdlouhavě.

6. Pokračuje vyhlásování nové mořské rezervace

Úsilí o vyhlášení mořské rezervace v Balikpapanském zálivu začalo už v roce 2018, kdy tým Forest Watch Indonesia (FWI) navrhl ochranu území o rozloze 320 km². Regionální vláda tento návrh podpořila, provinční vláda ho však zamítla. O dva roky později byl návrh znovu oživen v souvislosti s projednáváním nového územního plánu pro pobřežní oblasti. Tentokrát jsme byli úspěšnější, a to i díky podpoře pana Emila Salima, bývalého ministra životního prostředí. Do územního plánu se sice podařilo zanést jen malou část původně plánované rezervace, pouze 12 km², její legální status však

přimo nebo nepřimo podpoří i ochranu zbývajících částí zálivu. Zanesení rezervace do nového územního plánu je však teprve první krok k jejímu skutečnému vyhlášení. V rámci programu Tropical Forest Conservation Action (TFCA), jehož principem je odpuštění státního dluhu Indonésie výměnou za vyhlášení nových chráněných území, nyní probíhá mapování budoucí mořské rezervace. Na mapě vlevo je její území znázorněno fialovou barvou.